T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/192
KARAR NO : 2017/245
KARAR TR : 10.04.2017

ÖZET : 5434 sayılı Yasa kapsamındaki sigortalılığı üzerinden emekli aylığı almakta olan davacının, aile hekimi konumunda çalışması nedeniyle emekli aylığının kesilmesine ilişkin Kurum işleminin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.N.S.
Vekili : Av. E.K.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. C.Y.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; doktor olarak 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'na tabi memur olarak çalışmakta iken 10.8.2005 tarihinde emekli olan davacının, Sağlık Bakanlığı ile imzalanan aile hekimliği sözleşmesi uyarınca Aile Sağlık Merkezinde aile hekimi olarak görev yapmaya başladığını, 2010 yılında sözleşmesinin iptal olmasından sonra 2011 yılında mahkeme kararıyla tekrar aile hekimliğine döndüğünü ileri sürerek, 1.10.2011-31.12.2015 tarihleri arasında aylıklarının haksız çekildiğinden bahisle emekli aylığının kesilmesine ilişkin işlem ile geçmişe dönük olarak 127.127.64 TL borç çıkartılmasına ilişkin 19.01.2016 tarih ve 15460749 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 11. İdare Mahkemesi: 5.4.2016 gün ve E:2016/1118, K:2016/948 sayı ile, 2577 sayılı Kanunun 33/3.maddesi kapsamında kamu görevlisi olan davacının özlük ve parasal haklarıyla ilgili olduğundan davanın görüm ve çözümünde görev yaptığı yerde bulunan İzmir İdare Mahkemesinin yetkili olduğu anlaşıldığından, 2577 Sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili İzmir İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İZMİR 1. İDARE MAHKEMESİ: 1.6.2016 gün, E:2016/951, K:2016/974 sayı ile, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 96. maddesinde bu kapsamda yapılan yersiz ödemelerin geri alınmasına ilişkin yöntem ve koşulların düzenlendiği; 101. maddesinde ise; "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür" kuralı ile özel bir "görev kuralı" getirildiği; bu durumda, davacı her ne kadar Emekli Sandığı iştirakçisi olarak emeklilik hakkı elde etmiş ise de, dava konusunun davacının görev yapmakta iken yersiz olarak emekli aylığı alması nedeniyle borç çıkartılması işleminin 5510 sayılı Yasanın 96. maddesi kapsamında talep edilmesi ve iptali istenen işlemin 01.10.2011-31.12.2015 tarihleri arasındaki yersiz ödemeler ve emekli aylığının kesilmesi işleminin iptaline ilişkin olması nedeniyle uyuşmazlığın çözüm yerinin adli yargı yeri olduğu gerekçesiyle (İş Mahkemeleri), davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 1. İŞ MAHKEMESİ: 4.11.2016 gün ve , sayı ile, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceğinden bunların iptali için açılan davaların çözüm yerinin idari yargı yeri olduğunun açık olduğu; 5434 sayılı Kanun kapsamında iştirakçi olan davacının, 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4. maddesinde değişiklik getiren 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur statüsünde bulunduğu göz önünde bulundurularak ve 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle konuya ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesi kararları ve usul ekonomisi ilkesi de dikkate alınarak, yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar davalı vekilince temyiz edilmiştir.

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi:2.2.2017 gün ve E:2017/111, K:2017/86 sayı ile, istinaf kanun yoluna başvuran SGK Başkanlığı vekilinin dilekçesinde yer verdiği itirazların, sıralanan gerekçeler ışığında yerinde olmadığı; ayrıca, kamu düzenine ilişkin konularda da kararın esasına etkili bir aykırılık bulunmadığı anlaşıldığından; SGK Başkanlığı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermek gerektiği gerekçesiyle SGK Başkanlığı vekilinin istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.1 maddesi gereğince esastan reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ,Birgül KURT, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 10.04.2017 günlü toplantısında:

İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5434 sayılı Yasa kapsamındaki sigortalılığı üzerinden emekli aylığı almakta olan davacının, aile hekimi konumunda çalışması nedeniyle emekli aylığının kesilmesine ilişkin Kurum işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacının 5434 sayılı kanuna tabi memur olarak çalışmakta iken 10.08.2005 tarihinde Emekli Sandığı'ndan emekli olduğu, 03.05.2007 tarihinden sözleşmesinin iptal edildiği 24.03.2010 tarihine kadar Aile Hekimi olarak çalıştığı, 16.09.2011 tarihinde mahkeme kararıyla tekrar Aile Hekimliğine döndüğü ve halen bu görevine devam etmekte olduğu, davalı idare tarafından, dava konusu işlemle davacının emekli aylığı almakta iken göreve girmesi nedeniyle 01.10.2011-31.12.2015 tarihleri arasında ödenmiş olan 127.127,64-TL'nin yersiz ödendiğinden bahisle aylıkların geri istendiği ve emekli aylığının kesildiği anlaşılmaktadır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir, Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi

sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla,2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan,5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli sandığı iştirakçisi iken emekliye ayrılan ve kendisine 5434 sayılı Kanun uyarınca emekli aylığı bağlanan, ancak bu dönemde aile hekimi olarak çalışması olduğu gerekçesiyle önceki aylık bağlama işleminin iptal edilerek kendisine borç çıkarılmasına ilişkin emekli sandığı işleminin iptali istemiyle açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İzmir 1. İdare Mahkemesince verilen 21.6.2016 gün, E:2016/951, K:2016/974 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 1. İdare Mahkemesince verilen 21.6.2016 gün, E:2016/951, K:2016/974 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 10.04.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Birgül	Mehmet	Yüksel
KURT	AKBULUT	DOĞAN